

Hordaland Fylkeskommune
Postboks 7900
5020 Bergen

Bergen, den 22. juni 2016

Høringsuttale til Skolebruksplan for Hordaland Fylkeskommune 2017 - 2030

Næringsalliansen er et næringspolitisk talerør for bedrifter i Hordaland. Vårt nettverk består av 12 private næringsforeninger, og vi representerer til sammen ca. 2.500 bedrifter og over 125.000 arbeidsplasser i regionen.

Næringsalliansen har merket seg hovedbegrunnelse for høringen:

- Svakere økonomi i Fylkeskommunen
- Overkapasitet mht elevplasser, fylket sett under ett
- Endringer i samfunnet, bl.a. flere elever søker privatskoler
- Betydelig skoleutbygging innenfor Bergen kommune

Våre kommentarer er knyttet til følgende:

1. Geografi

Hordaland fylke har en geografi som vanskeliggjør en benchmarking. Hver elevplass vil ha en høyere kostnad sammenlignet med f.eks. et Østlandsfylke. Dette merker også næringslivet f.eks. gjennom høyere transportkostnader for en bedrift på Vestlandet. Økonomi knyttet til benchmarking må brukes med omhu. Geografi og bosettingsmønster gjør Hordaland til et «dyrere» fylke.

Et skoletilbud i rimelig nærhet legges derfor til grunn. Vi mener en total reisetid/ventetid ikke må overskride 1 time hver vei. Over 1 times reisetid var også hovedbegrunnelsen for å opprette flere regionsentre i fylket i 2014.

2. Kvalitet

Våre medlemsundersøkelser viser en klar og tydelig forventning til fylkeskommunen om å sikre god kvalitet i den videregående skole. Det dreier seg om vår fremtidige arbeidskraft.

Den videregående skole inngår som en del av det offentlige sitt ansvar (fram til 19 år). Vi ser store variasjoner i fylket. En sterkere målstyring bør vurderes basert på kvalitetskrav. Elevkonkurranser, tydeligere arbeidsmål og evne til tverrfaglighet er områder som kan utvikles.

3. Linjetilbud/behov

I flere av regionene i fylket har det utviklet seg gode samarbeidsrelasjoner mellom næringsliv og den lokale videregående skolen. Gode eksempler på dette finnes i alle regioner i fylket. Dette arbeidet må forsterkes slik at både linjetilbud og kapasitet er tilpasset fremtidig lokalt behov.

Videregående skole har flere steder i fylket lange tradisjoner for et godt og trygt læringsmiljø, gode samarbeidsrelasjoner skole/næringsliv og institusjonelle funksjoner i oppvekst og nærmiljøet. Her mener vi likevel at det er behov for nytenking fordi behovet ikke er stabilt. Større fleksibilitet må være et mål.

Vi oppfatter det slik at fylket vurderer linjetilbudet ut fra egne målsettinger (bl.a. økonomi/plassutnyttelse), men også ut fra tilgang på lærekrefter/utstyr. Vi føler at det lyttes for lite til næringslivet sitt kompetansebehov.

4. Sentralisering

Som nevnt innledningsvis, vurderer vi framlegget til skolebruksplan som et tiltak for sentralisering. I Bergen er flere nye, store skoler blitt bygget eller er nær byggestart. I tillegg har privatskolene tiltrukket seg elever.

Et misforhold i Bergen må ikke få konsekvenser for distriktene. Kollektivtilbudet i Bergen er vesentlig bedre enn i distriktene. Derfor blir reisetid også vesentlig bedre i Bergen. Å styrke elevkapasiteten i distriktene og i større grad legge til rette for et fagtilbud som er tilpasset de lokale bedriftenes kompetansebehov framover, bør derfor være et mål.

Utdanningen på videregående nivå lokalt må derfor styrkes for å imøtekomme fremtidens arbeidskraft.

5. Fagopplæring/rådgiving

Arbeidsmarkedet svinger. Vi er nå inne i en utfordrende tid for mange bedrifter. Det bildet har endret seg siden skolebruksplanen i 2012. Store deler av næringslivet er avhengig av lærlinger, og mange skoler jobber godt med det. Etablering av nye lærlingekontrakter er mer krevende nå. Noen skoler i fylket gir også TAF tilbud. Dette må forsterkes. Vi fornemmer det motsatte. Hordaland har, med sin næringsstruktur, et stort behov for god fagopplæring.

Det er svært uheldig dersom unge ikke får et godt fagtilbud. Tiltak må gjøres for å forhindre ledighet blant unge. I dette bildet skal også rådgivingsfunksjonen nevnes. Mange unge gjør feilvalg. Det påvirker frafallet. Rådgivingsfunksjonen og faget «Utdanningsvalg» må derfor få større oppmerksomhet/ressurser.

6. Skolebygg/utstyr

Fylkeskommunen har vært opptatt av å eie sine skolebygg. Det binder kapital. For å oppnå en større fleksibilitet, anmoder vi fylket om også i større grad vurdere leieforhold, gjerne som et offentlig/privat samarbeid knyttet til nybygg.

Et enda større/bedre samarbeid knyttet til utnyttelse av maskinpark i bedrifter vil sikre at undervisningsmateriellet er mer oppdatert. Det bør etableres leieavtaler som sikrer dette.

7. Lokal arbeidskraft

All erfaring tilsier at lokal arbeidskraft er mer stabil. Det igjen bidrar til både mindre reisebehov og større deltakelse i lokalsamfunnet. Lokalt skoletilbud betyr mye for lokal samfunnsutvikling. Arbeidsplasser i den videregående skole er også en viktig del av lokalt samfunn.

8. Andre utfordringer

Alle de videregående skolene gir i dag et tilbud om studiespesialisering. Det mener vi fortsatt må være et bærende tilbud. Kompetansebygging knyttet til fremmedspråklige vil kreve betydelig innsats. Vi kan ikke se at det er tatt hensyn til dette verken i elevprognoser eller løsninger. Vi mener at uten gode norskkunnskaper, blir integreringen vanskeligere. Dette må gripes tak i slik at det ikke blir et fremtidig problem.

Frafallet i videregående er for høyt. Noe av årsaken til det er feile valg som gjøres, samt et skolesystem som i stor grad er A4. Unge som ikke er teoristerke, men er mer praktisk anlagt, må få tilpasset et utdanningsløp. Her kan tettere samarbeid med bedrifter være en god løsning. Frafallet i videregående skole bør være et kvalitetsmål for skolene. De skolene som får elevene sine gjennom videregående skole, bør ikke straffes med nedlegging.

9. Samarbeid

Fylket bør premiere de regioner som kan vise til et godt/nyttig samarbeid som gir målbare resultater mellom lokalt næringsliv og videregående skole.

Der hvor fylkesgrensen er en utfordring, må hensynet til elev og lokalsamfunnet være styrende.

10. Oppsummering

Elever i den videregående skole er fremtidens arbeidskraft. Å sørge for at de unge får et godt og fremtidsrettet skoletilbud i sin rimelige nærhet, må være et klart mål. Utkastet til Skolebruksplanen synes å ha motiver som ikke tilrettelegger godt nok for dette. Ved å la unge bli «offer» for en økonomisk sparing nå, kan resultatet bli store negative samfunnskonsekvenser om noen år. Da rammes også lokalt næringsliv som er en viktig bærebjelke i samfunnet. Det er ikke fremsynt.

Med vennlig hilsen
Næringsalliansen

Askøy Næringslivsforening Austevoll Næringsråd, Bergen Næringsråd, Etne og Vindafjord Næringsutvikling, Fusa Næringslivslag, Kvam Næringsråd, Nordhordland Handverk- og Industrilag, Osterøy Industrilag, SMB Hardanger, Stord Næringsråd, Vaksdal Næringssekskap og Vest Næringsråd.

